

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ДЕГРАДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ПІД ВПЛИВОМ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ

За різними оцінками, більш ніж 20% території України потенційно забруднені мінами та іншими вибухонебезпечними предметами. Відповідно до даних Програми протимінної діяльності ООН в Україні, станом на 2025 рік площа територій, забруднених мінами та вибуховими матеріалами, становить близько 139 тис. км², що на 35 тис. км² менше порівняно з 2022 роком. Під час збройної агресії проти України було застосовано щонайменше 12 млн одиниць боєприпасів. За попередніми оцінками, приблизно 10% із них не здетонували, що свідчить про можливу наявність у ґрунтовому середовищі близько 1,2 млн нерозірваних снарядів. Враховуючи технічні особливості та якість окремих видів озброєння, зокрема боєприпасів російського та північнокорейського виробництва, частка неспрацьованих боєприпасів може бути значно більшою.

Сучасні наукові дослідження, присвячені проблемам деградації земель в Україні внаслідок військових дій, спрямовані на оцінювання стану пошкоджених територій, розроблення агротехнічних і екологічних методів відновлення забруднених ґрунтів, а також на аналіз економічних і правових аспектів відшкодування завданих збитків. Важливе місце у таких дослідженнях посідають питання організації робіт із розмінування, очищення територій від вибухонебезпечних предметів і подальшої рекультивациї земель.

Разом з тим під час планування відновлювальних робіт необхідно враховувати специфічні особливості деградації ґрунтів на території України, тип і ступінь їх пошкодження, а також характер забруднення. У випадках, коли існуючі методи рекультивациї виявляються недостатньо ефективними, актуальним стає пошук і впровадження нових технологічних підходів, спрямованих на підвищення результативності заходів із відновлення порушених земель.

*Деревська К. І., Нестеровський В. А., Кошлякова Т. О.,
Руденко К. В., Маковий Д. С.*

АНАЛІЗ ВРАЗЛИВОСТІ ВОДОНОСНИХ ГОРИЗОНТІВ КАЙНОЗОЮ ПРАВОБЕРЕЖЖЯ КИЇВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ (ДІЛЯНКА НОВІ ПЕТРІВЦІ, ВИШГОРОДСЬКИЙ РАЙОН)

Складна геологічна та гідрогеологічна будова правобережжя Київського водосховища зумовлює незахищеність водоносних горизонтів від антропогенного забруднення і створює пряму загрозу стратегічним запасам підземних вод. Така ситуація стає критичною в умовах російсько-української війни та потребує особливої уваги у контексті збереження водних ресурсів. Окрім гідрогеологічних ризиків, руйнування цієї ділянки узбережжя становить загрозу для наукової спадщини, оскільки тут розташований стратотиповий розріз кайнозою – геологічна пам'ятка природи «Новопетрівський розріз».

На ділянці досліджень встановлюються два водоносних горизонти: перший від поверхні – плейстоценовий (IaE+P_{1-п}), що приурочений до пісків, супісків, суглинків, і другий олігоцен-міоценовий (P_{3mz+br}+N_{1np}), що приурочений до пісків, алевроїтів,